

Coordonatorul colecției: *Augustin Ioan*

Redactor: *Eugenia Petre*

Copertă: *Ionuț Ardeleanu-Paici*

Tehnoredactor: *Rodica Boacă*

Secretar de redacție: *Paulina Lămășanu*

Foto copertă: *arh. Rolland Wentzel, randare a Capelei
de pe domeniul regal Săvârșin, arh. Augustin Ioan*

© 2025 Editura Paideia
Str. Tudor Arghezi nr. 15, sector 2
București, România
tel.: 021.316.82.10
e-mail: office@paideia.ro
www.paideia.ro
www.cadourialese.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Spațiul arhitecturii : prima frontieră în cercetare /

coord.: *Cosmin Anghelache*. - București : Paideia, 2025

ISBN 978-606-748-948-4

I. Anghelache, Cosmin (coord.)

Spațiul arhitecturii: prima frontieră în cercetare

Coordonator Cosmin Anghelache

paideia

București, 2025

- Christian Norberg-Schulz, *Genius Loci: Towards a Phenomenology in Architecture*, Editura Rizzoli, New York, 1979
- Cosmina Nidelea, *Ruine moderne – ruinele comunismului*, București, Editura Paideia, 2021
- Darcus Shirley, 'Daimon' as a Force Shaping 'Ethos' in Heraclitus, *Phoenix*, vol. 28, no. 4, Toronto, 1974
- Elisabeth Kübler-Ross, *On Death and Dying*, Editura The Macmillan Company, New York, 1969
- Emina Zejnilović și Erna Husukić: „Sarajevo memories – the city of sublime disorder”, „Arhitektura a Urbanizmus”, vol. LIV, nr. 3-4, Bratislava, 2020
- Ernest Bernea, *Spațiul, timp și cauzalitate la poporul român*, București, Editura Humanitas, 2005
- Michael Foster, *The Book of Yokai: Mysterious Creatures of Japanese Folklore*, Editura University of California Press, Oakland, 2015
- Neil Leach, *Anestetica – Arhitectura ca anestezic*, București, Editura Paideia, 1999
- Omissi Adrastos, „Damnatio memoriae or creatio memoriae? Memory sanctions as creative processes in the fourth century AD”. *The Cambridge Classical Journal*. 2016;62:170-199 doi:10.1017/S1750270516000038
- Susannah Radstone și Bill Schwarz, *Memory: Histories, Theories, Debates*, Fordham University Press, New York, 2010
- Urs Altermatt, *Previziunile de la Sarajevo*, Iași, Editura Polirom, 2000
- Yunus Çetin, *Beyond built form: The Colosseum*, M.A. Department of History and Architecture, 2011
<https://atelier.liternet.ro/articol/2257/Augustin-Ioan/Genius-Loci-Djinn-al-locului-Loc-intoxicat.html>
<https://atelier.liternet.ro/articol/9361/Augustin-Ioan/Despre-conversii.html>
<https://www.dezeen.com/2016/08/18/video-interview-wang-shu-amateur-architecture-studio-ningbo-history-museum-movie/>
<http://unwarpace.bk.tudelft.nl/items/show/5> Warchitecture magazine, Un-war Space

Cuprins

Augustin Ioan – Cuvânt înainte.....	5
Sebastian Boțic – AUGUSTIN	9
Alina (Florea) Pătrașcoiu – Locuirea de urgență în criză. Între obiectul (nou) de arhitectură și datul existent	17
Ina German – Arhitectura ca proces deschis: Noi reguli pentru noi oportunități	43
Mircea Alexandru Mogan – Geometrii non-standard. Suprafețe și curbe Țițeica implementabile în medii arhitecturale	60
Cosmina Nidelea – Ruine moderne. Ruinele comunismului.....	77
Ruth-Adalgiza Iacob – Spațiul de cult neoprotestant, un spațiu pus deoparte.....	91
Maria Țilvescu – Arhitectura memoriei: între mnemonică și sacru. Trauma individuală și trauma colectivă.....	109
Tudor Patapievici – Două biserici – 1930/1940 – arhitectul D. Ionescu-Berechet	133
Luiza Maria Răboj-Ștefan – Conversia spațiilor sacre în spații laice	160
Astrid Rottman – Arhitectura graiului	183
Cosmin Anghelache – Spații neatînse. Către o abordare non-intervenționistă	197

Dalina Bădescu – <i>Reprezentări ale sacrului în arta plastică românească: grădina, utopia, templul și cetatea</i>	213
Dumitrița Efremov – <i>Patrimoniul modern. Cazul circurilor din spațiul ex-sovietic</i>	238
Adina Segal – <i>Arhitectura cazărmilor: între standardizare și flexibilitate</i>	262
Nicolae Călin Chifăr – <i>„Retrofuturismul”</i>	279
Amalia Enache – <i>Cum educația despre arhitectură transformă non-arhitecții</i>	297
Lamia Gueddouh – <i>Reinventarea moștenirii: Arhitectura tradițională maghrebiană confruntată cu modernitatea</i>	318
Bogdan Ionuț Oțelea – <i>Memorii divergente – Monumentele nimănui</i>	334
Adel Albloushi – <i>Timp și Spații sacre</i>	383
Cosmin Gandore – <i>Moștenirea arhitecturală a penitenciarelor comuniste</i>	397
Mihail-Laurențiu Pîrvan – <i>Spații arhitecturale și urbane generate de agricultura urbană</i>	417
Andreea Pribeanu – <i>Tradiția clasică în contemporaneitate</i>	438
Alexandra Burtea – <i>Sinteza identitară în materia urbană</i>	455
Andreea-Ioana Ionescu – <i>Daemon Loci ca antiteză la Genius Loci în contextul Damnatio Memoriae</i>	467

Tot ce știi, tot ce aflu, tot ce cred despre temele lor, le spun, fie prin grupuri proprii de pe rețelele sociale, fie personal, online sau prin viu grai. Predania asta, directă, nu poate fi înlocuită, pesemne, de nimic tehnologic.

Modul în care pe mine m-au marcat mentorii pe care i-am avut a fost personal, îndelung (continuând mentoratul științific cu prietenii de o viață), încerc, la rândul meu, să îl emulez cu discipolii mei de acum, mult dincolo de buchea cărții. Nu știu dacă am fost, dacă sunt la înălțimea mentorilor mei: esteticianul Cezar Radu, primul și cel mai acid mentor cu putință, profesorul meu de filosofie antică și editor al aproape tuturor cărților pe care le-am scris, Ion Bănșoiu, profesorul John E. Hancock, de la Cincinnati, ale cărui corecturi de sens pe text le visez și acum, parte panicat, parte nerăbdător. Dar am încercat, asta pot să spun fără nicio rețineră.

Și acum, la citit! Anul acesta împlinesc șaiszeci de ani de viață și cincisprezece de când îndrum doctorate. Le mulțumesc tinerilor mei colegi că m-au vrut îndrumător și că, astfel, au răspuns pozitiv la îndemnuri, dojene, încurajări, sugestii insistente și câte altele. Scopul a fost nobil și cred că mă veți ierta dacă mă mândresc și eu, puțin, cu munca lor...

Augustin Ioan

Sebastian Boțic

AUGUSTIN

2008

Cred că era iarna anului 2001 când, aflat în sala destinată secțiunii de artă și arhitectură a Bibliotecii Centrale Universitare, proaspăt redeschisă publicului cititor, ochii mi-au căzut pe o carte dintr-un teanc alcătuit rapid, dintre rafturile ce bordau pereții încăperii. Rețin aievea acel titlu intrigant, Khora¹, al cărui subtitlu cuprindea cele două cuvinte în jurul cărora gravita universul meu de atunci: „filosofie” și „arhitectură”. Răsfoind paginile cărții, inițial cu reticentă curiozitate, am descoperit o scriitură care se încăpățâna să-mi refuze dreptul de a închide copertile cărții pentru a trece la următoarele, ce-și așteptau cuminte rândul, în micul turn de celuloză ridicat pe pupitrul meu. Nu mai rețin dacă am mai ajuns atunci la ele, dar acel moment a marcat primul meu contact cu numele celui care, pentru următoarea decadă și jumătate, avea să joace un rol crucial în viața mea: Augustin Ioan.

Mai târziu, profesorul Ioan avea să fie primul cititor al timidelor mele încercări auctoriale în spațiul teoriei de arhitectură. Le-a primit mereu senin, cu un cuvânt de încurajare, în dauna evidentei lor insuficiente. Între timp, firește, am devorat toate cărțile pe care profesorul le publicase în țară. Lucrul nu s-a dovedit a fi o

¹ Augustin Ioan, *Khora – Teme și dificultăți ale relației dintre filosofie și arhitectură*, București, Editura Paideia, 1999.

întreprindere ușoară, întrucât am constatat cu perplexitate că producțiile profesorului meu se multiplicau într-un ritm alert. În ele găseam adesea răspunsul pentru întrebări care, uneori, nici nu se coagulaseră întreg în mintea mea. Alteori întrebarea era pusă chiar de prolificul autor, ca un pariu făcut cu cititorul său. La una dintre aceste întrebări m-am încumetat să ofer o schiță de răspuns. Astfel, am ajuns să-mi elaborez lucrarea de licență, sub îndrumarea Profesorului, oferind o rezolvare tentativă întrebării „cum influențează sistemele politice actul de arhitectură?”. De fapt, această linie de interogare mi se părea posibilă doar pentru că, cu 15 ani mai de vreme, Profesorul se întrebase, într-o operă de referință², cum arată simbioza între arhitectură și structura de putere.

Cea mai mare bucurie avea însă să vină. În 2008, am fost admis la școala doctorală, cu o teză sub îndrumarea sa. Aveam să aflu că eram primul doctorand al proaspătului profesor abilitat. Din acel punct luminos încolo am început să lucrez îndeaproape cu profesorul meu. Am ajuns să cunosc astfel nu doar scriperea cercetătorului fenomenului arhitectural, am putut să privesc dincolo de farmecul pedagogic al profesorului de istorie și teorie al arhitecturii. Am reușit, simplu spus, să-l văd pe Augustin. Omul. Întotdeauna cald, cu o duioasă detașare față de micile nemulțumiri ale vieții, temperându-se cu o autoironie când simțea că pasiunea vorbirii sale depășește linia pe care și-o impusese, dar atent să descrețească fruntea interlocutorului său cu o glumă, când acesta se întâmpla să fie victima unui puseu de tristețe. Avea, peste toate, un cod etic strict, o linie de demarcație fermă, ce decupa în clar modul său de a vedea lumea, o dungă care nu permitea transgresiunea. Poate dintre toate lucrurile pe care mi le-a transmis, rămâne cel mai conturat în patrimoniul meu sufletesc învățătura aceasta, miraculoasă în simplitatea ei: „sunt unele lucruri care nu se fac!”.

² Augustin Ioan, *Arhitectura și Puterea*, București, Agerfilm, 1992.

După susținerea tezei mele doctorale, am luat decizia să pășesc pe un alt drum profesional. Gradual, parcursul meu în lumea arhitecturii s-a fanat. În câtă măsură profesorul meu a înțeles opțiunea mea, nu știu exact. Nu pot să cuprind deplin gradul acceptării sale. La fel, deasupra orizontului nostru, nu știu cum mai este perceput Profesorul printre studenții săi, nu mai cunosc dacă suscită atâta admirație ca atunci când sălile facultății îmi slujeau de o a doua locuință, nu mai văd dacă în spațiile de lectură ale bibliotecii numele său tronează pe fiecare bancă. Cred totuși că lucrurile nu s-au schimbat mult!

Însă știu cert că dincolo de anii care trec inexorabil, cu prea puțină înțelegere peste noi, mai departe de viața zbuciumată a acestui veac, în ciuda tehnologiei ce promite să-ți țină oamenii dragi aproape, doar pentru a-i îndepărta din realitatea contactului nemijlocit, admirația mea pentru profesorul Ioan și afecțiunea pe care i-o port lui Augustin rămân imuabile.

Închei aceste rânduri în singurul mod pe care îl văd legitim și justificat: cu scrisul său! Cele câteva fragmente, ce vor fi redat mai jos, reprezintă o mică parte dintr-un interviu pe care i l-am luat acum 17 ani, și care au văzut pentru prima oară lumina tiparului în frumoasa și prematur dispărută revistă „Idei în dialog”³. Ele sunt și acum, după cum se va vedea ușor, de o remarcabilă prospețime și acuitate, reușind să dea un început de dovadă a bogăției universului său interior: luciditatea analizei, vraja exprimării, curajul rostirii.

[Despre publicistica arhitecturii contemporane] „Antologiile de texte interbelice de arhitectură mărturisesc o gândire angajată, o poziție fermă, un dialog între ideologii. Din nefericire, dar total previzibil, acest lucru s-a pierdut după război. Momentul '89 nu a schimbat mai nimic, gândirea critică în arhitectura românească nu a apărut, astfel încât simt că am trecut de la apatia

³ Sebastian Bojic, „Despre textul de arhitectură – în dialog cu Augustin Ioan”, „Idei în dialog”, 2007, nr. 10(37), p. 27-28.

comunistă la apatia capitalistă. Or, cea mai gravă scădere în arhitectura românească o reprezintă lipsa acestei gândiri critice. Nu e vorba doar despre capacitatea de a scrie texte critice despre un obiect, ci o gândire critică în raport cu mediul de afaceri, cu politicile urbane, cu utilitatea socială a arhitecturii, cu poziția arhitecturii în cultură”.

[Între text și desen ca formă de expresie arhitecturală] „Eu mă refer în principal la ce se întâmplă în occident unde, bunăoară, vorbind de științe conexe, proxemica, știința distanțelor între noi pe de o parte și între noi și obiecte sau case, pe de altă parte, cunoaște o recunoaștere sporită. Ea are legătură cu felul în care oamenii folosesc spațiile, negociază raporturile fizice dintre ei etc. Există forme de text care sunt la fel de utile în înțelegerea și conceperea unui spațiu cum este și desenul. Știu, noi suntem o cultură beaux-art-istă care prețuiește desenul mai mult decât obiectul finit. Există mereu această relație de raportare ce se sfârșește, invariabil, cu «vai, n-a ieșit ca-n proiect!», adică fetișizarea desenului în raport cu obiectul construit, în detrimentul realității materiale a casei. Desenul nu e decât un instrument cu care putem construi arhitectura: textul e un altul, la fel de bun. Dovadă că sunt mari arhitecți care discută sau scriu despre arhitectură în aceeași măsură în care și desenează”.

[Arhitectura ca loc de intersecție] „Ceea ce este extrem de important este că poți să folosești și textul pentru a le înțelege opera. Există o literatură de specialitate, există cea din afara domeniului care ne este adresată nouă – sociologia orașului, antropologie urbană etc. – la care noi ne uităm și o consumăm. Adesea importăm concepte de acolo. Arhitectura și textul de arhitectură sunt intersecții, nu domenii. Diferite domenii traversează acest spațiu și-și lasă conceptele aici. Avem nevoie de istoria artei, de sociologie; politica nu ne lasă reci, nici estetica, de filosofie ce să mai discutăm; or, toate sunt intersecții. Foarte târziu, deconstructiviștii ne-au atras atenția că ar trebui să ne producem propriile concepte în limbaj arhitectural, ar trebui ca arhitectura, chiar cea construită, să conțină

și metadiscurs, comentariu construit despre arhitectură ca fenomen. Miza a fost aceasta: pot realmente arhitecții să producă asemenea obiecte stranii care nu sunt (doar) discursuri arhitecturale, ci (și) metadiscursuri? Sunt și la noi obiecte care anunță, prin straniețatea lor, că nu sunt doar edificii, doar utilizări, ci au această componentă suplimentară: mă gândesc la sediul Uniunii Arhitecților din Piața Revoluției. Din punctul meu de vedere, această clădire este mai degrabă un memorial al revoluției decât monumentul din piață”.

[Adevăruri incomode] „Însă nu cred că situația este mai gravă în arhitectură decât în artele plastice, de exemplu. Dacă ai comentarii critice ești repudiat, dacă ai inserții laudative ești îmbrățișat. Mai interesant este dacă acest fenomen arhitectural este privit ca semnificativ în raport cu restul câmpului cultural. Răspunsul este, pentru a câta oară?!, nu. Nu primește – încă – drept de cetate. Există comentarii la orice spectacol de dans contemporan, dar nu există comentarii la obiectele care ne asaltează zi de zi. Asta este o problemă pe care noi înșine ne-am creat-o printr-un autism al profesiei de arhitect – și el este cultivat încă în breaslă, ba chiar și în școală. Iar perioada comunistă cu contra-selecția sa, cu faptul că seoseau oameni din ce în ce mai slabi în învâțământ, și care, fiind incapabili să se exprime, cultivau ca virtute incapacitatea de expresie, a înrăutățit situația. Alt factor agravant a fost încurajarea muțeniei; cum puteai să critici un obiect de arhitectură când statul controla tot: institutul de proiectare, presa, execuția de șantier? Asta s-a schimbat și după '89, rezistența de care vorbeam a rămas. Diferitul continuă să fie privit ca o slăbiciune. Repet, asta e tradiția unei idei...”.

La mulți ani, Augustin Ioan!

Alina (Florea) Pătrașcoiu

2009

Alina (Florea) Pătrașcoiu este arhitect cu o experiență semnificativă în domeniul arhitecturii și designului de interior, activând în acest domeniu din 2013 când înființează biroul de arhitectură AFBA Architects. În același an, a obținut titlul de doctor în arhitectură cu teza de cercetare „Locuire de urgență”, sub îndrumarea prof.dr.arh. Augustin Ioan, o lucrare ce reflectă preocuparea sa pentru soluții arhitecturale de urgență în urma dezastrelor naturale.

Din 2021 este partener în cadrul biroului de arhitectură MaaO Architecture Office.

Despre OMUL Augustin IOAN

Pe domnul profesor Augustin IOAN l-am cunoscut în ultimii ani de facultate prin intermediul cursurilor de Teoria cercetării și Metode contemporane de organizare a spațiului. Încă de la început am fost surprinsă de discursul academic plin de semnificații și claritatea în exprimare pe care Domnia Sa le folosea. Capacitatea sa de a sintetiza idei și de a exprima concepte demonstrează o gândire scilipitoare ce reușește să capteze ireversibil atenția oricărei audiențe. Atunci, la cursurile sale, parcă pentru prima dată în decursul facultății, am reușit să înțeleg concepte care până la vremea respectivă îmi rămăseseră încă abstracte și care parcă

erau folosite de către alți profesori doar în scopul prețiozității. Metodele de cercetare pe care le-am deprins în cadrul cursului de Teoria cercetării din anul VI au fost cele care mi-au oferit cele mai importante instrumente în organizarea și formularea conceptelor pentru scrierea disertației, astfel că mai târziu, când mi-a devenit îndrumător pentru cercetarea doctorală, am avut ocazia să înțeleg mai bine nivelul complex de cunoaștere pe care Domnia Sa îl are.

M-am bucurat să fac parte din primele generații de doctoranzi pe care dumnealui le-a coordonat și pot afirma că prin intermediul colocviilor doctorale pe care le organiza și găzduia cu atâta naturalețe am fost expusă la o serie de dezbateri care m-au făcut să privesc cercetarea dincolo de subiectul restrâns al temei mele. Subiectele și ideile cu care Domnia Sa reușea să ne provoace în cadrul discuțiilor erau menite să ne ajute în dezvoltarea unei gândiri critice și originale. Dincolo de acea minte sclipitoare, Domnia Sa demonstrează în interacțiunile cu studenții și doctoranzii o inteligență relațională deosebită făcând ca întâlnirile de lucru să fie pline de umor, relaxare și foarte multă curiozitate. Așa cum l-am cunoscut eu în interacțiunile directe sau prin intermediul întâlnirilor doctorale domnul profesor s-a remarcat și ca o figură foarte carismatică reușind totodată să își trateze doctoranzii ca și cum i-ar fi colegi și să creeze mereu o atmosferă relaxată.

Dincolo de a-mi fi mentor din calitatea sa de îndrumător al cercetării doctorale am avut privilegiul de a lucra cu Domnia Sa în calitate de arhitect stagiar, devenindu-mi întru-mătorul de stagiu pentru obținerea drepului meu de semnătură. Și în această postură, m-a surprins cu abilitățile de leadership prin care reușea să îmi dea încredere în propunerile pe care le fac și cu lejeritatea cu care trata orice situație sau provocare din cadrul proiectelor. Am simțit că în toată colaborarea noastră am avut foarte multă libertate în a propune soluții și am beneficiat de mult sprijin în dezvoltarea capacității mele antreprenoriale.

Consider că dintre toți profesorii cu care am interacționat de-a lungul timpului Domnia Sa este cel care și-a pus cel mai mult amprenta asupra mea. Pot afirma că domnul profesor Augustin IOAN este figura de referință în ceea ce privește devenirea mea profesională, dar și personală.

Profit de această provocare pe care ne-a lansat-o pentru a scrie din nou, în a-mi exprima deosebita recunoștință pe care i-o port și a-i mulțumi pentru toate oportunitățile pe care mi le-a oferit de-a lungul anilor în care am colaborat.

Domnule profesor, doresc să vă transmit cu acest prilej multă putere și sănătate și să vă păstrați mereu mintea deschisă către oameni și cunoaștere, iar cu ocazia celei de-a șazecea aniversări să ne invitați la o petrecere cel puțin la fel ca aceea de la 50.

Locuirea de urgență în criză

Între obiectul (nou) de arhitectură și datul existent

Cuvinte cheie: locuire de urgență, locuire temporară, adăpost de urgență, risc, vulnerabilitate, strategie integrată, planificare pre-dezastru, prevenție, reziliență.

Introducere

Textul de față pornește de la un studiu mai larg, realizat în 2013 și prezentat ca teză de cercetare doctorală, ce avea ca temă *Locuirea de urgență în urma dezastrelor naturale* și încerca să propună o actualizare a conceptelor tratate în respectiva lucrare și adaptate la nevoile actuale în ceea ce privește *locuirea temporară*, extinzând totodată cercetarea la nevoia de locuire de urgență determinată de criza refugiaților.

Fiind vorba despre *procesul locuirii în condiții extreme*, analiza pe care o vom face în cele ce urmează are ca scop înțelegerea *rolului arhitecturii și al arhitecților* în a face schimbări ale condițiilor de viață pentru persoanele sinistrate sau refugiate, în condiții de urgență. Totodată, folosindu-ne de concluziile cercetării amintite mai sus, prezenta lucrare încearcă să furnizeze câteva direcții actuale de abordare a situației de criză pentru găsirea celor mai eficiente, accesibile și rapide soluții în ceea ce privește *locuirea* în urma dezastrelor naturale sau ale celor provocate de om (războiul), ca parte importantă a unei *strategii integrate* de răspuns la dezastre având ca obiectiv final recuperarea condițiilor de normalitate.

Acest articol va explora tendințele majore care modelează în prezent răspunsul după dezastre de orice fel și provocările legate de locuire cu care statele se confruntă în ultimul deceniu, punând accentul pe adaptarea politicii de locuire din România care trebuie să includă asigurarea unor soluții de locuințe temporare nu doar pentru persoane sinistrate din țara noastră, ci și pentru refugiații de război.

Problematika refugiaților de război este cât se poate de actuală și în continuă desfășurare având în vedere că România este una dintre cele mai active țări din Europa în ceea ce privește găzduirea populației ce a părăsit zonele de conflict în primele luni ale războiului din Ucraina. Mai mult decât atât, cu doar câteva luni în urmă, România s-a implicat în facilitarea evacuării refugiaților chiar și din noile zone de conflict precum Gaza sau Liban. Iată că, din cauza multiplicării catastrofelor naturale sau umane și a crizelor sociale survenite în urma acestora, *situațiile de urgență și condițiile post-dezastru* devin aspecte *cotidiene ale vieții și problematicii actuale ale autorităților, sectorului privat și societății civile la nivel mondial*. Din acest motiv putem spune că „arhitectura de urgență trebuie să fie supusă cerințelor vitezei (fie legate de fabricarea on-site, fie de

asamblarea unor componente prefabricate), ale portabilității, precum și – pe de altă parte – ale evanescenței”.¹

Definirea termenilor

Termenul de *locuire extremă*, ce se află deja în limbajul teoretic al arhitecturii mondiale, reprezintă „un soi de adăpost care este «mai puțin decât o casă» (...) pentru că este mult mai imediat-urgent”, adresându-se „nevoii imperioase și imediate de adăpost”.² Pornim astfel de la un eveniment catastrofic capabil să facă tabula rasa pentru a înțelege care sunt rădăcinile uneia dintre cele mai importante *necesități* ale omului, aceea *de a locui*.

Schimbările climatice, sociale și economice ce au loc în prezent la nivel mondial ne fac să ne punem problema unei reformulări a conceptului de *locuire*, orientându-l către înțelegerea acestuia ca fiind un *proces extrem*, având în vedere condițiile teritoriilor în care acesta se inserează. Această *locuire extremă* poate însemna, după cum Augustin Ioan observă, „reducerea la minimum a datelor locuirii până acolo încât să vorbim (...) despre o locuire «de criză» și, prin urmare, temporară”,³ dar poate reprezenta, de asemenea, o provocare adresată omului actual, dar și profesiei de arhitect prin „propunerea unui alt mod de a locui”.⁴

Având în vedere toate aceste schimbări ale datelor „locuirii extreme” și pornind de la modul în care condițiile climatice,

¹ Augustin Ioan, *Pentru re-încreștinarea zidirii – POVERISM – PROLEGOMENE* [web document] (Editura LiterNet, 2005), <<http://editura.liternet.ro/descarcare/126/pdf/Augustin-Ioan/Pentru-re-incestinarea-zidirii.html>>, accesat 14.10.2024, 15.

² A. Ioan, *op.cit.*, 12.

³ A. Ioan, *loc.cit.*

⁴ A. Ioan, *loc.cit.*